

ELS PROGRAMES D'IMMERSIÓ AL CATALÀ: REFLEXIONS SOBRE UNA AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA

Sessió a càrrec de Joaquim ARNAU (27 de juny de 1991)

Aquesta sessió ha presentat les primeres dades més significatives referides al «Projecte d'avaluació dels programes d'immersió al català», realitzat per membres del grup de Psicolingüística de la Universitat de Barcelona (J. Arnau, H. Boada i M. Forms), amb la col·laboració tècnica i el suport financer del Servei d'Ensenyament del Català (Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya).

1. CARACTERÍSTIQUES DEL PROJECTE

És una avaluació de disseny longitudinal (5 anys de duració), que es va iniciar el curs escolar 85-86 amb nens i nenes de parla familiar castellana que començaven el programa d'immersió (parvulari 4 anys, grup experimental) i nens i nenes de la mateixa edat, grup lingüístic i nivell social que començaven un programa ensenyat predominantment en castellà (grup de control o de comparació).

Els alumnes assistien a les escoles Lluís Millet de Santa Coloma de Gramenet (2 grups d'immersió) i La Sardana de Ciutat Badia (2 grups d'immersió i 2 grups d'ensenyament inicial en castellà).

El treball inclou tres camps d'estudi o subprojectes tots ells interrelacionats:

— Interacció comunicativa a l'aula: els objectius bàsics d'aquest subprojecte són l'estudi de les estratègies conversacionals que professores i alumnes entren en la situació d'immersió com també l'ús i la competència progressiva en català que aquests van desenvolupant en la situació natural i quotidiana de l'aula.

— Evolució de les habilitats cognitives, lingüístiques i de rendiment acadèmic: aquest subprojecte fa un diagnòstic evolutiu i comparat, en aquestes dimensions, dels dos grups d'alumnes.

— Estratègies comunicatives dels alumnes: analitza les habilitats o estratègies comunicatives enteses com la capacitat de transmetre i interpretar un missatge.

2. PRIMERES DADES I INTERPRETACIONS

Les primeres dades i orientacions, encara provisionals, referides al nivell de parvulari són les següents:

— Les professores s'adapten a la competència inicial dels alumnes i desenvolupen unes estratègies educatives considerades idònies perquè aquests comprenguin el català, aprenguin progressivament la llengua i els continguts acadèmics.

— Els alumnes d'immersió mostren un desenvolupament cognoscitiu i lingüístic paral·lel al dels que aprenen en la seva llengua familiar. A la fi del parvulari utilitzen el català de manera espontània i hi mostren un nivell conversacional acceptable. Aquest nivell d'ús i competència és molt millor que el dels grups de control.

— En alguns aspectes del rendiment acadèmic (grafomotricitat i aritmètica) els dos grups obtenen resultats semblants. En lectura i escriptura, però, els alumnes d'immersió mostren un retard en relació als grups de control, retard que creiem degut a les característiques del programa que prima en aquest cicle l'ensenyament del català a nivell oral.

— El desenvolupament comunicatiu d'aquests alumnes segueix el mateix ritme que el dels que aprenen en castellà, sempre que no se'ls posi restriccions a l'ús de la llengua familiar.

No s'aprecia, doncs, cap dificultat notòria en els alumnes que participen en el programa d'immersió.

La interpretació de les dades s'ha de considerar, com hem dit, de manera provisional. Una valoració més completa del programa es farà quan els alumnes finalitzin el cicle inicial de l'EGB.